

EMLEKKÖNNY-novella

ROBIN
O'WRIGHTLY

Ismertető

Vannak olyan történetek, amik valamiért nem kerülnek előtérbe, mintha elfelejtődnének, de valójában nem teszik. Ezek a históriák az elme padlásán vagy a tudatalatti pincéjében lappanganak az oda gyanútlanul betévedőkre várva. Ez persze nem egy horror, csak egy különös végzet-összjáték kezdete, ami valahogyan nem került be az Emlékkönyvbe...

Kétszáz évvel repít minket vissza az emlékezet, ahol Wlasics Eszter kisasszonyra a felhőtlen és ártatlan szerelem mellett valami sorsszerű vész is leselkedik. A történelem talán pont centenáriumonként ismétli meg önmagát, így utólag; mert a kis polgárlány tette aztán egy egész családfára lesz kihatással – hetedízigen.

„Majd ha te érzed a halálot, akkor mondd ezt el, és csakis az elsősülöttednek, kérlek! Ne mondd ki, ne írd le, nyomot ne hagyj erről addig sehol sem! Intő jel ez, az én bűnöm, de ne legyen a ti terhetek...”

Hogyan és miért maradt ki ez a dolog az Emlékkönyvből? Most kiderül!

1822. december 13.

Atény, miszerint pont Luca napján esett meg vele az a kellemetlenség, kevésbé zaklatta fel, mint a tudat, hogy a kedvesét elszakították tőle. Annyira szerette volna, ha visszaforgathatja valamiképp az idő kerekét, hadd találjon rá szabadon és tisztán a szerelem. „Szabadság, szerelem! E kettő kell nekem...” – nem, ezek a híres mondatok még gondolatban sem lehettek, hiszen a szomszédságában lakó asszony még várandós lehetett a költőóriással, akinek csak évtizedekkel később ismerhették meg a nevét és az eszméit. Már ha ugyan ő lakott arrafelé, nem csak egy mezei álomkergető. Ám ezen a télkezdeti napon még minden sötét volt és halálosan prózai.

* * *

Eszter, a Wlasicsék kis csillaga hajnalok hajnalán szökött ki az istállóba, hogy láthassa azt a személyt, aki hetek, tán hónapok óta a világot jelentette neki. Az ifjú Kocsis Zsiga, Martinovszky lódoctor tanítványa egyszer helyettesként került a

Wlasics-házba, amikor azok egyik kancája megkehesedett. Mindenki furcsán nézett a fiatalemberre, mert bizony cigánylegény létére kitűnt kortársai közül. Nem járt szoknyák után vagy nem öntött fel a garatra, zsványságot sem követett el, mint a többi siheder. Ehelyett az öreg lódoctor mellett akart tanulni, minden tudást magába szívni az állatgyógyászatról. Ki is tanulta hamar, ami a tudományhoz kellett, és egyre gyakrabban fordult elő, hogy már egymaga ment a lóhoz, vagy marhát borjazzatni, esetleg kutyát, macskát vagy akár kanárit gyógyítani.

Mivel kehes volt a Szikra, de egyúttal vemhes is, Zsiga gyakran lépte át a Wlasicsék portáját azon az őszön, hogy szemmel tartsa az állat állapotát. Aztán mikor szerencsésen meggyógyult a nagybeteg, és sikeresen lecsikózott, az ifjú lódoctor tanonc már inkább a gyönyörű Eszter miatt tartózkodott ott sokat. Elbűvölte a lány szépsége és kedvessége, szerelemben esett vele, annak ellenére, hogy – bár a leány pártában járt még, de – az ő szíve és keze foglalt volt már.

Az a cigány közösség, ahonnan származott, a saját szokásai szerint elkötelezte a fiút még babakorában a közösség leggazdagabb – vagy inkább legkevésbé szegény – tagja, a bibircsókos és vénséges vén Maja asszony lányának. Nagy híre ment, mint vajákosnőnek, aki tucátjával tette-szedte a rontást, és még ügyesebben szerzett pénzt az övéinek. A kicsi

Zsigáért is valami üzleten keresztül fizetett tíz ezüstforintot, földönfutóvá ne váljon a Kocsis család. A boszorkány lánya, Iringó ekképpen lett felesége a legénynek. Hogy nekik mi hasznuk volt a frigyből, nem tudni, csak rossz nyelvek suttogták: páratlan férfierőt és sok szerencsés purdét jósoltak az ifjú párnak. Iringó sem bánt különbül az ördögi erővel, szerelmi kötést rakott a hitvesére, nehogy ő esetleg félrelépjön.

De a szerelem olyan varázslat, amire nem hatnak holmi természetfölötti erők – ha valakik között magától kialakul, minden mesterséges kötés megszűnik létezni. Így amikor Zsiga belépett a Wlasics-házba, meglátva Esztert, minden mágikus gúzsból kiszabadult a szíve. És ha már így alakult, a lányé is egy heves dobbanással üdvözölte a csinos és kedves idegent, aki hamarosan, a ló melletti serénykedésben, ismerőssé vált.

Luca napján tüsténkedtek az asszonyok, kalácssütésben voltak, és valaki nekilátott a szék faragásának is. Ez inkább adott okot a trécelésre és mindenféle pletykára, mint a bútor elkészítésére. Mire Szenteste lesz, úgymint mindenki boszorkánnyá

válik a sasszemű, de még a sas csőrénél is élesebb nyelvű asszonyok előtt.

Eszter éppen a diótöréssel foglalatoskodott, amit mindig szívesen csinált, bár nem volt kimondottan női munka. Addig is, amíg a keze járt, a gondolatai szabadon szárnyalhattak titkos szerelme, Zsiga körül. Senki sem tudta, hogy a délelőtt folyamán, szintén lopva osztottak meg egymás között egy édes csókot. Épp csak olyan picikét, aminek az emléke egész nap kínozza a lányt. A szíve sokkal hevesebben vert, ahogy az esetre gondolt. A tenyere izzadni kezdett, így majdnem a hüvelykujja bánta, amikor a dió kicsúszott a kezéből, és a kalapács nem találta a neki szétcsapni valót. A lány felszisszent, ám szerencséjére jórészt mellé talált, csak a körme szélét ütötte meg a kalapács. Azért a szájába kapta, ahogy az idősebbektől látta, és érezte is a hűsítő nyál nyomán éledő enyhülést.

Sokáig nem kínlódhatott magában, mert kicsapódott az ajtó, ami a diótörő csattanásától is jobban megrémítette szegényt. A hideg téli szél besüvített a nyíláson, de vele toppant be egyenest Iringó is.

– A Devlá verjen meg, te gádzsi luvnya! – tárta ki széles mozdulattal karját Eszter felé, aki ezt elég félelmetesnek találta.

A zajra odacsődült a ház népe, és értetlenül pislogtak körbe, mi történik, és próbálták Esztert

védelvezõn körbe venni. Azonban Iringótól is tartottak, mint egy roma boszorkány lánya, nem volt jó ómen a megjelenése a házban. Pláne, Luca napján... Vajon Szentestekor is feltúnik majd?

– Csórélnád a Zsigát, 'e?! Ű az enyím! Az ín romom, ín pediglen az ú romnyija vágyok! – zengett a ház alja a cigánylány haragjától.

– Mit csináltál, Eszter? – hallatszott a jobbjáról egy kétségbeesett suttogás.

– Nem csináltam semmit! Esküszöm, hogy nem csináltam semmit! – remegett a tetemre hívott keze-lába, nem csak a hidegtõl, ami ömlött befelé az ajtón.

– Megapoltad a Zsigát, teee! – rontott feléje a démoni teremtés. – Láttam ám ín, ne is hazuggyá! A lú megett búttatok meg, tán míg mást es csinyátatok vón!

Megfagyott a helyiség levegõje, hiába csukták be közben a vasalt tömbfa táblát. Képtelenek voltak egy akarattal felkelve kitessékelní a váratlan és kérértlen vendéget.

– Te megapoltad a Zsigát? – kerekedett ki a szeme Eszter anyjának, aki eddig a jobbján állt, és szeretett volna a kisboszorka meg a szerencsétlen lánya közé állni. De ez a tény teljesen ledöbbsentette, és földbegyökerezett a lába.

Mindenki tudta, hogy az ifjú lódoctor szívért magához kötözte egy javasasszony lánya, így senki nem mert kacsintgatni a legény felé. Csak Eszter

lehetett ilyen vak, hogy elvette a szerelem a látását és az eszét is.

– Magadra haragítottad a cigányokat – rebegette az anyja. – Most mi lesz? – rettegett tőle, hogy Iringó rontást tesz rájuk.

Újra kirobbant az ajtó, mintha csak háború tört volna ki mögötte. Ott állt Zsiga, és küldte be maga előtt a jeges szelet.

– Csiba van, Iringó! Mit csiná’sz te itten? Nem gyössz haza, de azonnal? Mit zrikálod itten a ház népit, he?!

– Ne ugass, teee! – csapott hátra kitárt kezével a boszorka, egyenesen a hitese ura felé. – Lesmároltad a gádzsit, ’e! Tán míg meg is fogdoztad, te szígyentelen?!

Zsiga elkapta a daráló kezét, és magához rántotta a cigánylányt. Egyúttal sebtiben meg is fordította, hogy a felesége neki háttal legyen, és a saját hasa meg Iringó mögé szorította annak karját. Lefegyverezte a mutogatás mesterét, de a száját nem fogta be, így a zsémbes nő már szórta is az átkot:

– Wlasics Eszter! Évetted a fírjemet! Rontson meg a mindenható, kivessen a gazdagságbó’; de ha pénzes leszé, ne sokáig legyen; a szerelem elkerüljön istenesen; s ha valamiképp lesz ez is, az is, verjen meg a Dévlá kórsággal is; szenvedjete, amíg mind meg nem förmedtek; hetedízigen! – az utolsó szavakat már visította, mint egy rút banya valami borzasztó

tündérmeséből, amit a Grimm-fivérek meséltek vagy a francia Perrault gyűjtögetett össze.

A megszégyenült háznép ledermedve bámulta az eseményeket, a szintén pironkodó lódoctor pedig valami elemi erővel rángatta ki az ajtón felbőszülten sipákoló hitvesét, kilopva vele a szoba melegét.

Eszter sírva fakadt, mikor már maguk maradtak, és némiképp felocsúdtak az élmény hatása alól.

– Jaj, édesanyám! – borult zokogva a sajnálkozó asszony vállára, aki bánatosan ölelte át. – Akárhogyan is, de a legnagyobb átok az, hogy elmegy a Zsiga!

Azért a babonás háznép egy hétig feketébe öltözött – a faluban mindenki azt gondolta, megbolondultak ezek, hogy az időközben furamód gyorsan elpusztult Szikrát gyászolják –, hátha ez csillapíthatja a rontás erejét. A miséken is gyakrabban jelentek meg még vagy egy évig. Aztán elfelejtődött a dolog, csak Eszter emlékezett rá, amikor rendre látta beteljesedni az átok minden egyes szavát. De nem mert szólni róla, csak a legidősebb lányának, aki az ő halálos ágyánál ült, és neki mondta:

– Majd ha te érzed a haláloed, akkor mondd ezt el, és csakis az elsőszülöttednek, kérlek! Ne mondd ki, ne írd le, nyomot ne hagyj erről addig sehol sem! Intó jel ez, az én bűnöm, de ne legyen a ti terhetek...

1918. december 6.

Úgy telepedett a várva várt béke híre Bükkfalvára, mint a csillogva szállingózó, kora decemberi hó. A falu végével szomszédos szerűn foltokban barnállott a hidegcsípte anyaföld a ropogós fehér hóbuckák között. Ezt az egyhangú téli tájat vidította fel néhány színes sátorponyva és tarka ruhájú, szorgosan tevékeny embersereg.

Nem falubeliek voltak, hanem vándorcigányok, akik a háború okozta nyomor elől ide-oda menekültek, ahol tudtak, tábort vertek, és úgy általában igyekeztek minél hasznosabbá lenni a környező települések számára. Leginkább szórakoztatással, zenéléssel, kártyavetéssel próbáltak vidámságot csempészni az elcsigázott szívekbe, de sokan értettek valamilyen mesterséghez közülük. Vályogvetéssel, üstfoldozással, kaszaélezéssel és bocskortalpalással is fordulhatott hozzájuk bárki, akinek arra szüksége volt. A sátras népek számos jószágot is adtak-vettek, már amikor megtehették, hiszen a háború és a menekülés miatt szegényebbek voltak a templom egerénél.

Egy biztos: a közelgő ünnep és az újesztendő békésebb ígéréte felszabadította mind a társulatban,

mind a bükkfalviakban az elrejtett boldogságot. A falusiak jó része örömmel üdvözölte a jövevényeket, persze akadtak huhogók, akik amiatt zúgolódtak, hogy „ezek a jöttment sárostalpúak kilopják a szerencsétlen jótét lelkek szemit, és elvarázsolják a szende szűzlányokat”. Szerencsére azonban a vándorcigányok is békére és szabadságra vágytak, nem akarták kifosztani az egybegyűlteket. Legalábbis lobogott bennük az egészséges kereskedőszellem, tudták: ha a kecske is jóllakik, de a káposzta is megmarad, az az igazán jó vásár.

Két, vastag kendőbe bugyolált, pirosposzsgás arcú, bő kabátos, kamasz leányzó szaladt egymással kergetőzve a puha hóesésben. Világraszóló barátnők voltak kisgyermekkoruktól fogva. Azon a délutánon az ördög bújt beléjük vagy sem, nem lehetett tudni, mindenesetre eszetlenül végigszáguldottak a főutcán, egyenesen a sátoros helyszín felé. Kacagva szaladtak tizenhat évük minden szenvedélyével, viháncolásukat magába szippantotta a friss hó, a lélegzetük körbetáncolta őket.

– Megállj, Évuska! – rikkantott csibészesen Mimó, a hajtó, aki már-már lihegett a fáradságtól.

Őt senki nem hívta a teljes nevén, még az anyja és a nagymama sem, pedig mindkettő Mária volt. Barátnője pedig akkor, ha fel akarta bosszantani. Most, amikor biztos távolba ért, hirtelen megállt, kicsit kifújta magát ő is.

– III. Mária nagyhercegnő, alászolgája! Kapjon el, ha tud! – pukedlizett egyet, majd azonnal kilőtt, mint az ágyúgolyó, amint játszópajtása kartávolba ért.

– Csúfolkodjál csak! – játszott sértődöttet ő. – Úgyis én érek oda előbb! – Azzal Évuska után vetette magát.

Egyszerre értek oda, ahonnan már jól láthatták érdeklődésük tárgyát: a színes ponyvaerdőt.

– Nem igaz, milyen lassan futsz te! – pirongatta meg Mimó a kacarászó Évát. Valóban megelőzte, de csak mert a másik elcsúszott futás közben.

– Az nyer, aki az első sátorlapot megérinti – felelte, és mire a hajtó ocsúdhatott volna, ő meglódult, és hamarosan az első, útjába kerülő molinóvászonon csattant a tenyere.

– Hó-hó! Havazik! – rikkant egy érces, de amúgy kellemes hang, majd egy fekete üstök emelkedett ki a ponyva mögül, megnézni a hirtelenkedőt. – Óvatosan csapkodjék kend, mer’ a végén még fejek fognak hullni itten, nem a hó!

– Bocsánat – rebegte Évuska, és rögtön hátrább lépett.

A méltatlankodó azt gondolta, valami kis purdÉ csapta homlokon. Nem számított egy majdnem menyecskére, el is kerekedett a szeme a lány láttán. Vagy másfél fejjel magasabb volt nála, egy aligbajszos siheder, nála nem sokkal idősebb fiatalember.

– Kisasszonka! – nyomatékosította, ám egyből meg is hajolt előtte.

– Mi csak játszottunk – rüccögte tovább a számonkért, de azt már megállapíthatta, hogy nagy kárt nem okozott a tetteivel.

Az ifjú szemében csalafinta tűz lobogott, és a pelyhes szája szélén mosoly táncikált.

– Há' ha mán így meg tetszett szédíteni, csak bémutatkoznék: Sárosi Pista vagyok, szolgálatjára!

Mimó, aki közben odaért, el is nevette magát, megismételve:

– Szolgálatjára! Alattvalót szereztél, jó udvarhölgyem?

Éva fülig vörösödve könyökölt bele a társnője oldalába.

– Nos, hát sikerült szegényt kicsit homlokodon billentennem – fordult félig felé, alig leplezve szégyenét. – Ami nem történt volna meg, ha te nem űzöl annyira!

Mimó készen állt a ríposztra, de Pista megelőzte:

– No, há' akkor a kelmetek neve tán Cica és Mica? Mer' úgy pörölnek itten, mint két bagzó macska!

A két vitázó hamar magára talált, hogy az illetet közben rútul elfelejtették.

– Rácz Éva!

– Meggyesi Mimó!

– Tényleg sajnálom, ami történt. Ugye nem ütöttem nagyot? – aggodalmaskodott Évuska, erőst

vizslatva a szép szál legény üstökét, de nem vett észre rajta semmi oda nem illőt.

Kerek, helyes volt az egész, amit látott. Fekete göndör gomolyhaj alatt szurok szemek csillogtak, csibészes orr és egy daliás férfi jövőjét elővetítő pelyhes körszakáll. Ennél többet nem engedett láttatni a sok réteg ruha, amit viselt. Azért igazán nem tűnt ijesztőnek a fiú külseje.

– Há' idebé sokkal nagyobbat ütöttek – helyezte a tenyerét a szíve fölé Pista, és kacsintott egyet.

– Pista, te! – jelezte egy öreges kárálás a sátor belsejéből, hogy véget ért a röpke udvarlás. – Há' hun eszi a pokol a béled?! Ideskerázz, de menten!

– Hej, kisasszonkák! Éva, Mimó – biccentett egyet-egyét a lányok felé a fiatalember. – Örűtem a szerencsének! Most mennem kő. Ha gyönnek vissza, agyon ne üssenek, csak híjjanak, hogy Sárosi Pista, és itt leszek.

Távoztával a barátnők meglepett arccal fordultak egymás felé, és nagyot kacagtak.

– Micsoda egy kelekótya ez a Pista! Az ám! – nyugtázták.

– De van egy huncut szeme – babsalygott Éva kipirulva.

– Csak egy-e? Hát még a másik! – évődött Mimó, bár neki annyira nem tetszett a fiú. – No de gyorsan nézzünk szét, lássunk valamit, aztán erőst siessünk,

hogy még kapuzárás előtt otthol legyünk! – adta ki helyben az ukázt.

Hamar megbabonázta őket a tarka vásári forgatag, egykettőre elszaladt az idő. Szűken mérték a pénzt, de az órát nem. Mire felocsúdtak, már a fél falu hazament, a másik fele pedig pityókásan keresgélte a kiutat a sátorerdőből.

– Tyű, Évuska! – kapott észbe a Meggyesi lány. – Kajabálhatunk bebocsáttatásért, aztán téged is, engem is keresztbe lenyelnek az öregeink!

– Igazad van – hagyta helyben a barátnője. – Majd holnap is visszajövünk, megnézzük azt, amit ma nem láttunk.

Megpróbáltak visszaemlékezni, hol keveredtek be a táborba, mert a szerű széléről még észrevették volna a falu őrlángjait az éppen erősödő hóesés ellenére is. Azonban alighanem eltévedtek, és már egyetlen falubelit sem láttak maguk körül, miközben a kijáratot is hiába keresték.

– Nosza, kisasszonkák! – hallatszott mellettük egy ismerős hang. – Ejsze, nehéz-e itthanni ezt a hóbelevancot?

A kópé Pista volt az, pedig nem is hívták, de mintha csak az ég küldte volna.

– Az ég áldjon, Pista! – könnyebbült meg Éva, és színt vallott: – Eltévedtünk. Ha nem érünk haza kapuzárásig, kikapunk. Merre kell a falu felé menni?

– Hát az biza, arra van, 'e – mutatott teljesen másfelé a fiú, mint amerre gondolták volna a lányok a kiutat. – De mán én csak elkísérem kelmeteket, ilyen zegernyébe' a kutya se tanál haza, nemhogy hímes kisasszonkák – ajánlotta fel a szolgálatait. – Hanem elébb térűjjenek mán be hezzánk kicsit, még hazaindulnak. Egy meleg itóka, jó szívve'adom, csókolom a kiskezsiket!

Mit tehettek, elfogadták minden jótanácsát, hiszen a hideg átjárta a csontjukat is, a hó pedig csak gyúlt a talpuk alatt, lassan teljesen egyforma puha halomba göngyölve a világot.

A fruskák kicsit bátortalanul, de mégis beléptek a sátorba, ami a tábor szélén állt, és ahonnan az ifjú kijött először. A kívül szerénynek tűnő ponyvaépítmény a belsejében annál díszesebb takarókkal és színes szőnyegborítással nyűgözte le a látogatókat. Fűszeres illat telítette el a levegőt, kicsit meg is szédültek tőle a lányok.

Egy ruharengetegbe göngyölt vénasszony üldögélt egy vastag párnával rakott szalmadikón, a kóceráj közepén, keze ujjait egy gőzölgő bádogbögre köré kulcsolva. Úgy tetszett, mint a boszorkány a tiltott kalendáriumokból, ám mégsem volt ijesztő. Fogatlan mosolyából kivillant egy egész élet bölcsessége, és talán annál kicsit több is. Látszott, hogy már várta a vendégeit.

Pista helytel kínálta őket, Mim  és Évuska az asszony egyik-másik oldalán kucorodott le a hideg szalmadik ra. Hamarosan a markukba kaptak egy-egy bögre illatos teát, amiben felfedezt k gyermekkoruk telének minden aromáját. Fahaj, kard mum, szegfűszeg – minden, ami egész addigi életükben k serte őket, és  gy kezdt k megkedvelni ezt az ismeretlenül ismerős helyet.

– No, sunezz m ', h ' suk rok ezek a raklik, m g ha g dzsik es, te Pista – b lintott fel juk az  reg banya elismerő pillantással. – Osztán akargy tok-e tunni a j vend t?

A s ld l nyok összenéztek: ki ne akarná azt tudni, ha nem ők? Mit gondoltak már akkor arra, elkésnek otthonról, ha ilyen izgalmas kalandok várnak rájuk! Persze, hogy álltak elébe a jóslásnak, különös tekintettel a szerelmes részre. Aztán –  kumul lt k ki – majd leellenőrzik a szentesti éjféli gomb cf z ssel, igaza lesz-e a vén csoroszly nak, vagy sem. Persze még épp csak kin tt k magukat a hamvas gyerekkorból, a félve f ltett asszonyi természet mindössze egy-két hónapja környékezte meg őket, de a menyegz j ket azért már mind a ketten eltervezt k.

Berzsó bába – ahogy Pista nevezte a nagyanyját –, a kezébe vette a b trabbik kamaszly n jobb tenyerét, és  rt  arckifejezéssel vizslatni kezdte.

– Sz p hosszú az életed vonala, raklim – dicsérte els re  va markát. – A végén hamar elmész, tán nem

izs szenvedel maj' sokat. – Aztán kikerekedett a szeme: – Hanem a szerelemí... Jáj, az de göcsörtös! – lamentált. – Míg ilyet nem láttam! Vagyis... nem sokat. Aj, nem szerencsís! Hallod-e, ne hagyjad, hogy mindenféle jöttment csávó főköppintson! Maradjá' pártában, amíg lehet, te szegín lány! Jau anyád bújtasson, amíg élsz! Jáj-jáj! – kelt ki magából a végére, amivel meg is ijesztette picit a Rácz lányt.

Éva rettegő pillantással rántotta vissza az ölébe a kezét, mintha tűzbe nyúlt volna. Mimó szólni sem mert, meg volt győződve, hogy elfújta az öreglány eszét az őszvégi szél. Inkább ökölbe szorította a saját jobbját, majd óvatosan a feneke alá csúsztatva ráült, nehogy abból is sületlenségeket olvasson ki ez a vénség.

– Bába, há' a kánya csípje meg! – fakadt ki a vajakolástól Pista. – Ne hozzád má' itt a nyavalyatöríst a kisasszonkákra! Máma még haza kő kísérést ígértem nékik. Szípeket mondjá'!

– Vetek kártyát – határozta el az öregasszony. – Abbú tübbet tudunk!

A két magyar kismenyecske riadtan fűzte egymásba a tekintetét, nem tudták, mitévők legyenek. Nekik nem is kellett bármit tenni, csak nézhették, ahogy a néne bávatag ábrázattal forgatta a kártyalapokat. Egyiket a másik után, sorban rajzolódtak ki a formák és a figurák. A bakfisokba bennszakadt a lehelet, ahogy próbáltak

összpontosítani, ám ezzel semmiképp nem akarták megzavarni a vén Berzsót.

– Hinnye, te bibachtálo! – emelte fel hirtelen maga mellé mindkét kezét a javasasszony. – Há’ meg vón’ a te családi vonalad átkozva! Há’ itten van minden tudomány! Hogy a rák egye ki a szemit, ilyen szíp teremtíst megátkozni!

– Hogy... én?! – forgolódott Éváié a döbbsent arcok között.

– Te biza – bólogatott szánakozó képpel a rossz hír hozója. – Jáj-jáj, szegíny gádzsi! Nem tudtad, ’e? Ily kártyákat csak azoknak vet ki a Devla, akik meg vannak verve fekete istencsapással. No de ide sunezz, meg tudom ám níked mutatni a rontás eredetjít, de ám annak ára van! Ára, ára! – Az öreg varjú színpadiasan károgott, és a saját tenyerébe bökött néhányszor. – Egy ezüstkoronás az ára, kiskezsed csókolom! – kapta újra a markába a megszeppent Éva kezét.

Ő elsápadt, szembogara kitágult és ellepte a hátát a hideg veríték. Ha nem melegítette volna belülről a fahéjas-szegfűszeges itóka, bizonyosan vacogni kezdett volna. „Egy korona?” Történetesen lapult egy a zsebében, de nem akarta egy vajákosnak adni.

Otthon gyűjtögetett pénzt magának, mert a fejébe vette, ha eléri a felnőttkort, elszökik a nagyvárosba, és tanítónőnek tanul, mint a polgárkisasszonyok. „Talán egy másik életben, ha ugyan van ilyesmi, és nem csak a mesében” – gondolt erre egyre többször, ahogy

hozzá kellett nyúlnia a félretett pénzéhez. Ami maradt, abból vett most is, és remélte, a sok csecsebecse mellett hasznos holmikat is szerezhet a vásárban.

Persze csak furdalta az oldalát a kíváncsiság, miféle átokról hadovál ez a bolond. Ráadásul Pista is hamar rálicitált a dologra:

– Híj, bábám, egyen meg a Devla, há' sok lesz az a píz! Számoljad a felit, megfizette már a kisasszonka a másikat ezzel a rusnya rontással, nem-e?

– No, legyen! – egyezett bele a vénasszony.

Évuskának nem volt gyomra meghiúsítani a sebtiben hozott alkuval könnyebbedő üzletet, így kelleetlenül, pironkodva előhalászott a zsebéből két húsz- és egy tízfillérest. Az egykoronás hang nélkül lapult tovább a rejtekében.

Mindjárt elő is került egy birkafej nagyságú üveggömb, amiben fény gyúlt és köd kezdett benne kavarni. A két bakfis tágra meredt szemekkel bámulta a csodát. Berzsó két tenyerét rátette a golyóbisra, felszegte az állát, és behunyta a szemét, majd mindenféle mondókát kezdett el nyivákolni egy számukra érthetetlen nyelven. Aztán befejezte a halandzsát – mert sem román, sem oláh vagy beás, netán lovári nem lehetett, azt felismerték volna –, és magyarul tört elő belőle az igazság:

– Látok egy sukár raklit és egy roma csávót... Jáj!
– sikoltott fel, a lányok pedig összerezzentek a

hirtelen kitöréstől. – A Devla csicskája! Egy csaje tette rá a rontást... Híj, há' hisz ez a... – Kimeredt a szeme, amint kinyitotta, és nem fejezte be a mondatát, hanem egyből Évára nézett. – Kírdezzed a jau apádat, anyádat, kit rontottak meg, mert biz' azt a billogot hurcolod te magadon. Jáj! – kezdett rikácsolni, és megint az ég irányába fordította az arcát, mintha istenkedne. – Hej, prikezsia, hogy ez ért tígedet! Én eztet a rossebet levenni sem tudom rúlad, mer' az ín ük-ük-ükanyám tette rá! – Összecsapta a tenyerét a ködös üveggolyóbis fölött, lehajtotta a fejét, és hideg pillantást meresztett Évuska tekintetébe, mély hanggal kísérvé: – Tán eznap, kít esztendűre meglásd, a Devla felfakasztja a te szígyened bimbáját! Nem tehetek émmá' itten semmit!

Délceg unokája eddig tűrte a vajákolást, és úgy felpattant az asztaltól, hogy még a gömb is megrezzent, a kártyák pedig lehussantak a földre.

– Nu, elíg vót ebbú! Mék velük haza, bába, itt az idő. Kisasszonkák, szolgálatjukra – hajolt meg Pista, és sietős mozdulatokkal bírta a két fruskát a távozásra.

Évuska és Mimó tisztelettudóan, de nagyon zaklatott hangulatban búcsúzott el, azt sem bánták, hogy a teát sem ihatták meg. Minél előbb haza akartak kerülni, hátha ott elfelejthetik az egész ijesztő színjátékot.

A Sárosi legény betartotta a szavát, a leányokat egyenest a falu széléig kísérte. Mindeközben némaságba burkolóztak mind a hárman, csak a hó pöcörgött a kucsmájukra, kendőjükre.

Persze volt is haddelhadd, hogy Mimóék kapuzárás után tértek csak haza. Így aztán szó sem lehetett arról, hogy másnap akár az utcára kitegyék a lábukat. Ők örültek is ennek, különösen Éva, aki nem bírt aludni a Berzsótól hallottak miatt.

„Átkozott, én? Hát mégis micsoda bolondság ez? Kérdezzem meg apámat, anyámat? A végén még őrültekházába vitetnek, az lenne csak az igazi átok!”

1918. december 7.

Zúgott a feje, miközben próbált magához térni. Berta, a nővére rázogatta a vállát, és Éva tompa hallásán keresztül is élesen végighasítottak a szavai:

– Mi van veled? Mit kiabálsz? Jól vagy?

Az egész egy rossz álomnak tűnt, ahogy visszaemlékezett. Egészen másnak kellett volna lennie, mint ami valójában megtörtént vele. Egy sátorban ült, valami cigányasszony rikoltzott neki: megátkozták vagy őt, vagy a családjában felmenőket, talán az apját vagy az anyját. De kicsoda és mikor? És mit kiabálhatott álmában?

– Hallod-e, éjjel jöttél haza. A cigányoknál voltatok Mimóval? A hétszentségit! Milyen rontásról kellett kajabálnod? Milyen szégyenfakadásról? Bántottak, húgom?! – rázta hevesebben Berta, és nyomatékkal le is ült mellé, nem tágitott. – Mindent mondj el töviről hegyire!

– Dehogy bántottak, bolondságokat beszélsz! – igyekezett hárítani Éva. – Későn jöttünk meg, ki is kaptam. Most nem mehetek sehova nélküled. Pesztrálhatsz kedvedre! De a vásárba nem engednek többet, amíg itt vannak a cigányok. Pedig az a vajákos

asszony csak jószolt nekem, nem volt abban semmi rontás! Bolond az a banya, biztos megkavarta a fejemet, amikor álmodtam. Majd elmúlik! – kelt ki az ágyából, hadd szabaduljon el a testvérei aggódó köréből minél előbb.

– Hallod-e, Évuska, jer csak vissza! Mesélek neked valamit – fagyasztották meg a léggört Berta szavai, így mit tehetett, mint engedelmeskedett neki. – Hanem aztán el ne merd mondani az öregeknek, hogy szóltam róla! Édesanyánk panasolta el egyszer, akaratlan. Még édesapánk se tud róla, mert őt felettébb bosszantja minden babonaság. Szóval esküdj meg, hogy hallgatsz!

A kisebbik megszeppenten ült vele szemben az ágyon, nőtestvérei gyűrűjében. A többiek persze mind tudták, csak őt hagyta a végére ez a lepcsés Berta. Éva a tenyerét a szájára tapasztotta és megrázta a fejét, így jelezve, csak a sír lesz beszédesebb nála.

Nővére lehalkította a hangját, csak suttogva mondta, tudván, hogy az anyjuk a mosásért volt távol, de a falnak is lehetett füle.

– Édesanyánk is az ő öreganyjától hallotta, amikor még olyan jérce volt, mint magunk. Nem szabadott ilyesmikről hangosan beszélni, mert kitagadták volna az egész családot a templomból. Az ő öreganyja fiatalkorában járt hozzájuk egy cigánylegény istápolni a lovat, merthogy igen kehes volt az istenadta. Hát mit tesz az élet, a leány és a fiú egymásba szerelmesedtek.

Hanem a legénynek már volt egy felesége, mert akkoriban, cigány szokásként már puttó kortól összeboronálták egy öregebb, de gazdagabb asszonnyal. Azt rebesgették, boszorkány is volt, nemcsak jómódú. Valahogyan megorrontotta, hogy anyánk öreganyja elszerette tőle az ifjú lódoktort, ezért nagy mérgesen elment hozzájuk. Olyan féltékeny lett az a vajákos nő, amikor meglátta a csókváltásukat, hogy ott helyben elátkozta édesanyánkat és minden ivadékát, aki az ő vérét tovább viszi. Aszonta, így, ezekkel a szavakkal: „rontsa meg a mindenható, kivesse a gazdagságból; de ha pénzes, ne sokáig legyen; a szerelem elkerülje istenesen; s ha valamiképp lesz ez is, az is, verje meg az kórsággal is; szenvedjenek, amíg mind meg nem förmednek; hetedízíglén”.

Mikor a mondókája végére ért, Berta sóhajtott egyet, de ezen felül súlyos csönd telepedett rájuk.

– Ez csak mese – szólalt meg Éva. – Ugye, ez csak egy ostoba mese? Most találtad ki.

– Ejsze hol máshonnan tudta volna a te banyád, hogy rontás van a vérvonaladon?! – vágott vissza a nővére. – Ez nem lehet véletlen!

– Szűzmáriám! – fakadt ki a leány. – És ezt ti tudtátok, de nem szóltatok?! – rontott a többi testvérének, akik megkukulva hallgatták a történetet.

– Hát most mit mondtunk volna?! – törték meg egyenként a némaságot.

– Azt hinnéd, tán meghibbantunk!
– Szaladtál volna árulkodni édesapánknak!
– Abból pedig szegény édesanyánknak nagy baja is lenne! – sopánkodott Berta.

– Hát így bíztok meg bennem? – vált síróssá Éva hangja, és meg sem várta a választ, felpattant az ágyról, azzal átszaladt a hálóból a tisztaszobába.

A nővére és a két húga úgy loholtak utána, hogy kiengeszteljék, amiért elhallgatták előle az igazságot. Kérlelték, hallgasson, egy szót se szóljon, nemhogy az apjuk, de az anyjuk előtt se. Sőt, lehetőleg egész életére felejtse el ezt a buta átokhistóriát.

Húga igyekezett szót fogadni, bár nagyon nehezeére esett, annyira felzaklatta a cigányasszony ajvékolása. „Mit értett azon, hogy két esztendővel később, ugyanazon a napon az Isten felfakasztja a szégyenem bimbaját?”

– Ha nem mondd ki – hajtotta ujjait akkurátusan az ajka elé Berta, jelezve a titoktartást –, nem válik valóra. Hiszed-é ezt? – Évuska buzgón bólogatott, amire bátorító simogatást és vigasztaló ölelést kapott a nővéreitől.

Onnantól kezdve eszükbe sem jutott az ősi rontásra fogni, hogy a télvíz idején az vitte el a legkisebb húgukat – szegény párát –, és nem a spanyolnátha.

Vagy akárcsak azt, hogy Bertának egy kérője sem akadt a zivataros tanácsköztársasági idők alatt. Mert

akinek elígérték, az nem jött haza a Nagy Háború utáni hadifogságból, egy másikat pedig Temesvárott agyonverték a vöröskatonák.

1920 furcsa tavaszán pedig Bükkfalván át menetelt egy párembernyi francia osztag hazafelé, és úgy gondolták, megállnak. Később Éva arra gondolt: „bár sose tették volna...”

Amikor abban az évben, december 6-án – napra pontosan két esztendővel az ominózus jóslást követően –, Miklós napján életet adott a kis Pálnak, csak akkor emlékezett meg újra Berzsó bába szavairól. De belenézve a kisfiú égszín szemébe, csak mosolyogni tudott. „Soha nem tartom szégyennek! Az átok pedig, ha nem mondom ki, nem válik valóra!” – ismételte magában.

Persze idővel csak beszélt róla, amikor már nagyobb lett a gyermek, és valami mesével kellett kitöltenie a növekvő űrt az apakérdéssel kapcsolatban. Rábízta titokként, hogy ne beszéljen róla senkinek. Ezért az átok meséje lassan a feledés jótékony homályába veszett. Csak akkor pislant fel, amíg Éva a halálos ágyán újra el nem rebegette Palinak. A férfi azután nem tartotta magában a szót...

A többi pedig már történelem.

2021. november 24.

” Azt meséltem, hogy amúgy elátkozták a dédnagyanyámat?” – pötyögtem a mobilomban lévő Messenger Lite-on a barátnőmnek, mivel épp mesélős kedvemben talált.

„Évát?” – talált telibe.

„Igen.”

„Milyen átokkal?”

„A családunk múltjában megbújik egy sötét legenda, amiben egyik felmenőnket, ha jól tudom, Rácz Éva ágán, megátkozta egy cigányasszony. Nem is akárhogy, de hetedízigen. Ez az egyik legerősebb átok.”

„Hú, ez nagyon durva! Miért nem írtad bele a könyvedbe?”

„Beleírtam.”

„Tutira nem. Emlékeznék rá, hisz tudod, mennyire imádom a sztorijaidat.”

„Esküszöm, hogy beleírtam...”

Átléptem a PDF-olvasóba a böngészőablakból, mert a legkönnyebben így tudtam utánanézni annak, ami a könyveiben megjelenhetett. „Szégyen, nem szégyen – pironkodtam magamban –, de bizony

rohadtul nem emlékszem már minden részletre, amit leírtam. Ott a kereső, az majd segít.”

Begépeltem, hogy „átok”, erre a nyavalyás kiadott minden „atok” foszlányt tartalmazó szót is. Szordínóban káromkodtam, csak fel ne ébresszem az alvónépet. „Akkor legyen »átkozott«, mármint a keresendő szó” – kuncogtam idegesen. Mindig is utáltam eredménytelenül keresni, pláne, ha a zsigereimben éreztem, tényleg én felejtettem el valami fontosat. A kereső bánatosan jelezte, hogy nem talált semmit. „»Megátkoz«? – próbálkoztam tovább reménykedve. – »Cigányasszony«? Valami?” – De hiába. Híre-nyoma sem volt az átokról szóló történetrésznek. Mintha sosem írtam volna bele. „De hát hogy’ lehetséges ez? Agyrém!” – dühöngtem.

„A francba, nem találok sehol – válaszoltam a csetben. – Igazad lehet, talán kihagytam. Hát... akkor ebből lesz egy novella. Így jártam!”

„Nagyon helyes! Megírod? ...Nem kérdésnek szántam. Írd csak meg szépen!” – vigyorgott vissza a barátnőm egy emoji-val.

Ennek ellenére azért nem hagyott nyugodni a dolog. „Ez egy fontos részlet, még akkor is, ha nem hiszek benne! Miért maradhatott ki? Pláne hogyan kúszhatott végig három komplett átírás és ugyanennyi szerkesztő elfogyasztása után anélkül, hogy feltűnt volna nekem a hiánya? Egyáltalán miért

nem jutott eszembe? Mert nem hiszek benne, vagy mert zsigerből kerülöm a témát?”

2022. szeptember 24.

Alig egy évvel később, amikor ehhez a novellához kutattam a megfelelő beszélgetések után, már nem találtam sehol a fenti referenciát. Eltűnt nyomtalanul, akárcsak az átok leírása a könyvből.

Nekem azonban szükségem volt erre az információra, mivel közben olvastam a héber négygenerációs átokról is, ami náluk a legerősebb – és most eléggé megkavarta az amúgy is diszkalkuliás agyamat.

„Hetedíziglen vagy negyedíziglen?” – fordultam egy családtagomhoz Messengeren keresztül.

„Hetedíziglen – érkezett a sommás felelet. – Ez nem a zsidó átok, cigányasszony szórta. A tiéd az utolsó szint. Én sem tudok erről többet mondani, mint amit már tudsz.”

„Akkor kénytelen leszek szerzői szabadsággal felruházva megfejteti. Nem hagyja nyugodni az írókámat a dolog.”

„Akkor hajrá!” – kaptam meg az engedélyt.

„Hetedíziglen.” Próbáltam diszesként bénázva számolgatni, pontosan honnan indulhatott el a sorskeze, ha a mi generációnknál állítólag megállt. Ha valóban az és úgy történt, ami és ahogyan...

„Én – Simon – Pál – Éva...” Itt elakadtam. „Ez még csak négy – morfondíroztam. – Akárhogyan is, a megfelelő számú szint csak a többi felmenő bevonásával jön ki számításban: Éva szülője – nagyszülője – dédszüője, és akkor a célnál is vagyunk. Nem lehetett kizárt, hogy valójában az egyik dédanyját átkozták meg, a leendő sarjaira érte, hétgenerációs szinten.

Ebben az esetben én tényleg benne foglaltatok vastagon. Kezdem megérteni az életem eddigi történéseit, ennek az átoknak a fényében. Bár – szintén állítólag – bibliai értelemben védve vagyunk, mind én, mind a családom, ha azt vesszük, hogy az Isten Fiába vetett hit felold minden átkot, beleértve a héber négygenerációst is, ami szintén megfelelne az általunk kisilabizált rontásnak, ha csak Éváig számolnám. Az viszont, hogy pont Évánál ér véget, vagy ott kezdődik, nagyon érdekes egybeesés.

Talán sosem derül ki, melyik számolás az igazi, de egy biztosnak látszik: a tény, miszerint a gyerekeink nem örökölték semmi vészjósló múltbeli bélyeget. És persze ez a reménységünk is. Nem mintha egyébként nem mi irányítanánk a sorsunk ránk eső részét, a maradékot pedig rajtunk kívül álló tényezők, de ezek egyike sem lehet átok, inkább csak sorsszerűség. Ez némiképp megkönnyebbüléssel tölt el engem.

Főleg, mert a sors tényleg nem volt túl kegyes a mi fajtánkkal. Az is lehet, önbeteljesítő jóslat lengett körbe minket.

Az egész gyerekkorom a kiközösítés jegyében telt. Akkoriban még nem alapítottak gyermekvédelmi mentálhigiénés szolgálatot, ahogy a „bullying” ellen sem lépett fel senki. Még rendes neve sem volt a kortársak közötti szemétkedésnek. Ez tette pokollá a gyerekkoromat és a tizenés éveim eső felét, magát az általános iskolai rendszert elsőtől nyolcadikig. És otthon nem igazán leltem védelemre, mert vagy nem tudtak segíteni, vagy volt, aki inkább a szekálók szekerét toltta. Persze azért nem kellett engem sem féltetni, meg voltak az eszközeim a túlélésre. Gyanítom, az segített tovább az élet nehézségeiben.

A közösségi rémálom a gimnáziummal nagyjából elmúlt. Az első esztendő ott sem volt sétagalopp, de már legalább barátokra találtam. Aztán valahol a tanév fele után, tavasz derekán valami megváltozott, és abbamaradt a szekatúra vagy a kiközösítés. Persze a mi klikkünk megmaradt, mi voltunk az „intelligens, elvont brancs”, viszont már valami különös tisztelettel viseltettek az irányunkban.

Igen, abban az időszakban, egy áprilisi éjjelen fogadtam el, hogy egy fölöttünk álló, teremtő entitás létezik és jó szándékkal viseltet irántam. Ez olyan megtapasztalás volt fizikailag is, amit nem igazán

tudok szavakkal leírni. De ideje volt coming-outolnom ebben a novellában...

Talán a kiközösítés és a mellőzés egyfajta része volt az átoknak, amit az Úr szele elfújta egyik pillanatról a másikra. Ezt csak felnőtt fejjel sikerült így felismernem, akkor még nem kerestem összefüggést, vagy nem láttam ennyire nyilvánvalónak. Később a hitemért csak minimálisan szenvedtem, voltak üldöztetések, persze, intézményes szinten – az iskolában –, de a családom körében is. Akiktől a sok rossz mellett ugyanúgy nagyon sok jót kaptam, hiszen az élet nem fekete vagy fehér, hanem ezer színben pompázik.

Idővel valahogy az égi vihar elfújta azokat az ellenségességeket is. Jöttek más megpróbáltatások, ahogy kiléptem a világba, de az „átkozott” kapott egy felvigyázót maga mellé, mert elég hamar megismertem a férjemet, akiért a mai napig nagyon hálás vagyok. Nélküle nem maradtam volna életben, bár a legnagyobb csatákban nem feltétlen állt fizikailag mellettem, mentálisan viszont nagyon is. Ezeket a homokba írt rémségeket is elfújta a Szél.

Közös életünk során újabb gólem emelkedett a magasba, ez pedig a megélhetés és lakhatás nehézsége, és időnként lehetetlensége. Például csaltak már ki alólunk lakást, hogy befizettük a foglalót, ám sosem épült fel. Akkor akartam először, akkor még tényirodalmi könyvet írni, de aztán csak terv maradt.

Aztán édesapám halála után kismiztek az örökségből minket, és fillérekért vásároltak ki a házából. Bármerre is léptünk, terveztünk, fordultunk, minden esélyt elvesztettünk arra, hogy saját kuckónk legyen, ami csak a miénk. Erről le is tettem egy idő után, hiszen értelmetlen az után vágyakozni, ami nem lehet a miénk. 2010 májusa után pedig zuhanórepülésbe kezdett az anyagi megélhetésünk is. Úgy tűnik, hogy ezt még nem vette a szárnyára a Fergeg, és ez a leghosszabb nyomorúság, amiben benne vagyunk.

2015. december 19-én letettem az Emlékkönyvet, befejeztem az írását, nem bírtam lelkiezővel, és nem akartam a karácsonyt ilyen állapotban tölteni. 2016. február 7-én pedig gyakorlatilag utcára kerültünk az albérletből, ahol laktunk. Ha édesanyám nem vesz magához a kis huszon-harminc négyzetméteres garzonjába, hajléktalanokká válunk a valóságban is. Ez ott és akkor senkit sem érdekelt rajtunk kívül. Egy családok átmeneti otthona kisajtolta magából egy igent három hónappal a földönfutóvá válásunk után, akkor viszont anyám könyörgött sírva, ne tegyük ezt magunkkal, maradjunk ott, szívesen lát minket. Mind tudtuk, hogy ez ekkora területen, három generációnak – egy nagymama két kicsi gyerekkel, egy életerős férfival és egy teljesen eszement írónői babérokra áhító bolond nővel – iszonyatos kihívás lesz. Kereken két évig és két hónapig tartott, amikor is

sikerült albérletbe kerülnünk egy hónap masszív keresgélés és bankkölcsön felvétele után.

Hogy ez az időszak áldás volt-e vagy átok, nem tudom eldönteni. Még egyszer nem élném át, mert azóta belerokkantunk a továbblépésbe. De 2016 és 2018 között született a könyveim nyolcvan százaléka.

A szél akkor fújt egyet, és más nehézséget görgetett maga elé. A férjem súlyos beteg lett: agydaganat. (Ebből az időszakból is egy könyv kerekedett, de az még szerkesztőnél van.) Aztán sorban jöttek a sors porciói, ami már globálisan mindenki életét megváltoztatták azóta. Nem sorolom őket, mind jól tudjuk.

Átok vagy áldás? Itt vagyunk 2022 őszén. Férjemmel mindketten belerokkantunk a nagy büdös életbe. Nem látunk a természet fizikája vagy a tudomány állása szerint fényt az alagút végén, de valahogy Isten folyamatosan gondoskodik rólunk. Igaz, egy akciófilm az életünk, és nem mindig tűnik úgy, hogy megmenekülünk a befejezésnél. De szeretjük egymást, a gyerekeket, ők csodálatosak – én írok és még küzdök; ha csak magunkra számíthatunk, akkor is. Együtt minden átok áldássá válik. Remélem, sőt hiszem, hogy ezt nem fújja el semmilyen fuvallat...

2022. november 1.

”Hetedíziglen.” Ha az évek száma szintekként értelmezhető, akkor pont hetedik éve, hogy lélegzik és él az Emlékkönny, és végre már a kezemben is tarthatom. Van a hetes számnak – az isteni tökéletesség eredőjeként – valami szintén mesés leképeződése ebben az egészben.

Mi ez, ha nem csoda? Mi ez, ha nem az átoknak egy papírba öntött cáfolata? És íródik a kísérvőnovella, már a tény, hogy saját magában megjelenítem az írodását is, egy különös incepció.

Miért nem került bele az Emlékkönnybe? Fogalmam sincs. Úgy tűnik, beigazolódott: „ha nem mondd ki, nem írod le, nem válik valóra.” Valami akkor nem akarta, hogy leírjam, kimondjam, manifesztáljam a helyzetet. Ha így van, most miért kell mégis leírnom? Talán ezért a tanulságért: „ha a múlt át nem is írható, a jövő azért még nincs kőbe vésve. Az mindig előttünk van, változhat, formálható. A sorsunk a mi kezünkben van, vagy ha nem, akkor is jóra, a hasznosra fordíthatunk mindent, amit teszünk, amíg élünk. Ám egy biztos: ha kimondjuk,

ha nem; ha átok, ha nem; a jövő eljön; így is, úgy is
valóra válik.”

VÉGE

Robin O'Wrightly: Hetedíziglen (Emlékkönny-novella)

Copyright © Robin O'Wrightly, 2022

Minden jog fenntartva, beleértve a sokszorosítás, a mű bővített, illetve rövidített kiadásának jogát is. Tilos ezen kiadvány részét vagy egészét bármilyen formátumban információs rendszerben tárolni, sokszorosítani elektronikus vagy mechanikus módon (ide értve a fénymásolást, külső adathordozón való tárolást is) a kiadóval történő előzetes megállapodás nélkül. A mű részletének vagy egészének felolvasása, hangfájlban való rögzítése szintén engedélyköteles. Tilos továbbá attól eltérő kötésben, borítással vagy tördelésben (nyomtatott vagy elektronikus módon) terjeszteni, mint amilyen formában eredetileg kiadásra került.

Copyright © Talentum House

Balassagyarmat, 2022

Elektronikus kiadás

e-Pub ISBN: 978-615-82136-7-7

Felelős kiadó: a kiadó ügyvezetője

Szöveggondozó: Váczy Ludmilla

Borítóterv: Szabó Borka

E-book-előkészítés: Virágh Máté